

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ АВТОТРАНСПОРТУВАННЯ ВІЙСЬКОВИХ ВАНТАЖІВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуті особливості перевезення військових вантажів автомобільним транспортом, об'єднання автомобілів в колони, управління ними на маршруті і організації регулювання руху. Визначені особливі вимоги при перевезенні небезпечних вантажів.

Ключові слова: військові вантажі, автомобільні колони, контейнерні перевезення, режим руху.

Abstract

The peculiarities of transportation of military cargoes by motor transport, merging cars into columns, managing them on the route and organizing traffic control are considered. Specific requirements for the transport of dangerous goods are specified.

Keywords: military cargoes, car columns, container transportation, traffic mode.

Вступ

Для ведення бойових дій війська мають потребу у великій кількості боєприпасів, пального і мастильних матеріалів, інженерно-технічного майна, продовольства, медикаментів, обмундирування та інших військових вантажів. Для підвезення військових вантажів безпосередньо до військ використовується автомобільний транспорт.

Результати дослідження

При перевезенні великої кількості вантажів автомобільним транспортом треба, як і під час перевезення військ, об'єднувати автомобілі в колони, управляти ними на маршруті і організувати регулювання руху. Порядок руху автомобільної колони під час перевезення вантажів залишається таким же, як і під час перевезення військ. Повертаючись назад, автомобілі не йдуть порожняком, вони вивозять в тил поранених і хворих, пошкоджену техніку, тару з-під боєприпасів і пального, металобрухт, тощо.

Якщо одночасно має вантажитися (розвантажуватися) велика кількість автомобілів, вони розосереджуються щоб уникнути поразки авіацією супротивника в районах очікування, обладнаних розвиненою мережею доріг, хорошими шляхами в'їзду і виїзду.

Подача автомобіля під навантаження, навантаження і виїзд автомобіля з вантажної площадки виробляються тільки за сигналами (командам) начальника автомобільної колони або призначених осіб.

Щоб скоротити час і зберегти сили, навантаження і вивантаження вантажів на військових складах і базах здійснюються механізованим способом з розгортанням можливо більшого числа постів навантаження (вивантаження). Після закінчення навантаження водій приймає вантаж, тобто бере його під свою відповідальність.

Після навантаження вантажів і оформлення документів на вантаж автомобілі направляються в район збору. У цьому районі автомобілі шикуються в колону і за командою (сигналом) начальника колони витягуються на маршрут.

У місцях навантаження (вивантаження), в районах очікування і збору водій зобов'язаний строго виконувати правила руху, маскування і пожежної безпеки.

Сьогодні вантажні перевезення військового сегмента використовуються також для підготовки масштабних навчань на різних полігонах. Це не тільки спеціальна техніка, системи зв'язку,

боєприпаси, а й навігаційні комплекси, новітні пристрої автоматизованого управління бойовими стрільбами та багато іншого.

Якщо військові вантажі транспортуються залізницею, то для цього можуть бути використані спеціальні платформи, на яких техніка встановлюється і фіксується за допомогою спеціальних кріплень. Крім цього техніка і різних засоби і апарати можуть бути завантажені в спеціальні контейнери, які встановлюються на відповідні платформи для контейнерних перевезень. Для техніки, яка потребує спеціального захисту, сьогодні застосовуються спеціальні броневагони і також броньовані контейнери, здатні витримувати не тільки пряме попадання кулі від автомата, але навіть удар пострілу, випущеного з підствольного гранатомета.

Спеціальні військові контейнери мають особливе маркування. Їх використовують для транспортування не тільки залізничним, а й морським, а також авіаційним транспортом.

Спеціальні вантажі, які мають особливий клас небезпеки (вибухові речовини, боєприпаси) пакуються в спеціальні ящики з відповідним маркуванням. Це маркування грає важливу роль при виконанні такелажних робіт. Адже при непередуманій програмі вантажно-розвантажувальних робіт, при невмілому використанні вантажної техніки боєприпаси можуть здетонувати в ящиках, що призведе до трагічних наслідків. Саме тому до такелажних робіт зі снарядами і вибуховими речовинами сьогодні допускаються досвідчені фахівці, які мають спеціальні навички і пройшли всі види інструктажу.

Перевезення військових вантажів може здійснюватися, в тому числі, і автомобільним транспортом. Для цього використовуються як великовантажні «Урали», так і менш габаритні транспортні засоби.

Особливі вимоги висуваються при перевезенні небезпечних вантажів. Небезпечними називаються такі вантажі, які під час перевезення можуть послужити причиною каліцтва та отруєння людей чи руйнування автомобілів, дороги і знаходяться поблизу них будинків і споруд. До них відносяться боєприпаси, вибухові речовини, пальне та мастильні матеріали, кислоти, стислі і зріджені гази і т.п.

Перевезення цих вантажів здійснюється відповідно до вимог відповідних інструкцій та настанов.

Небезпечні вантажі перевозяться тільки на цілком справних автомобілях, керованих досвідченими водіями.

Автомобілі, призначені для перевезення небезпечних вантажів, забезпечуються вогнегасниками.

Металеві і резино-тканинні резервуари, контейнери, бочки та бідони з паливом, мастильними матеріалами та іншими небезпечними рідинами встановлюють в кузові автомобіля завжди вгору горловинами, які повинні бути щільно закриті кришками (пробками) з ущільнювальними прокладками.

Бочки з паливом і мастильними матеріалами вантажать в автомобілі тільки в один ярус, бідони - в один - два яруси. При перевезенні бідонів в два яруси між ярусами бідонів робиться настил з дощок. Тонкостінні бідони з маслами і мастилами перевозяться в пакувальних клітинах.

Справність автомобілів ретельно перевіряється перед кожним виїздом особою, відповідальною за підготовку автомобілів колони до руху. Після закінчення перевірки в дорожньому листі робиться спеціальна позначка про придатність автомобіля до перевезення небезпечного вантажу.

У пункті отримання вантажу водій детально інструктується про властивості небезпечного вантажу, правила його навантаження, перевезення та вивантаження, правила техніки безпеки та пожежної безпеки. Дуже часто автомобільна колона, наступна з небезпечним вантажем, супроводжується особою, добре знають правила поведінки з ним.

Боєприпаси, вибухові речовини і спеціальні небезпечні вантажі укладаються в кузова автомобілів тільки комплектно і так, щоб верхній ярус був на рівні бортів кузова або вище їх не більше ніж на половину висоти ящика. Ящики укладають кришками вгору; кришки при цьому повинні бути щільно закриті і замкнені замками. Для запобігання можливого зсуву ящиків останні розклинаються шляхом заповнення порожнеч порожньої укупоркой (тарою).

Спеціальні снаряди і снаряди до артилерійських систем великих калібрів укладаються в кожному ярусі важчим кінцем попеременно до одного і іншого бічним бортом.

Під час навантаження небезпечних вантажів у циліндричному пакуванні, щоб уникнути їх перекошування під час руху, вантажі підклинюють рейками або дошками, а між бортами кузова і пакунками для щільності укладають дошки. Для більш надійного кріплення таких вантажів між їх рядами по горизонталі прокладають спеціальні рейки.

Під час навантаження пального і спеціальних рідин в металевих резервуарах великої місткості особлива увага звертається на надійне закріплення резервуара в кузові автомобіля. Резервуар закріплюється в кузові дерев'яними брусами за допомогою універсальних багатооборотних кріплень, а при їх відсутності - дротом. Якщо небезпечні рідини перевозяться в гумово-тканинних резервуарах, то перед вантаженням, таких резервуарів кузов автомобіля звільняють від сторонніх предметів і застеляють брезентом. Після навантаження резино-тканинні резервуари надійно закріплюють спеціальними ременями.

В дорозі водії повинні особливо суворо дотримуватися правил руху, вести автомобіль плавно, знижуючи швидкість на поворотах, і уникати різких гальмувань і поворотів. Обганяти транспорт, що рухається зі швидкістю понад 20 км / год, забороняється. Автомобілі з небезпечним вантажем рухаються з невисокими швидкостями і на збільшених дистанціях (не менше 50 м). На підйомах і спусках дистанції можуть збільшуватися до 300 м.

У сильний, туман і ожеледь автомобільна колона повинна рухатись з особливою обережністю. У деяких випадках на розсуд начальника колони рух колони може бути тимчасово призупинено.

Зупинки автомобільної колони організуються обов'язково поза населеними пунктами і в видаленні від будівель. Автомобілі розосереджуються при цьому на дистанції не менше 50 м.

Водіям, які перевозять небезпечні вантажі, а також супроводжуваним особам забороняється палити в кабіні, кузові і в безпосередній близькості від автомобіля, залишати автомобіль без нагляду, перевозити пасажирів і інші вантажі, не зазначені в дорожньому листі, а також мати в автомобілі запас пального, крім того, що міститься в баках, або порожню тару з-під пального.

Висновки

Розглянуті основні особливості та вимоги до організації безпечного перевезення військових вантажів.

Поляков Андрій Павлович — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри військової підготовки, Вінницький національний технічний університет, e-mail: farv@inmt.vntu.edu.ua.

Терещенко Олександр Петрович — канд. техн. наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м.Вінниця, e-mail: atereschenko96@gmail.com;

Polakov Andriy P. — Dr. Sc. (Technical), Professor, Head of the Department of Military Training, Vinnytsia National Technical University, e-mail: farv@inmt.vntu.edu.ua.

Tereschenko Oleksandr P. — Ph.D., associate professor of the Chair of Life Safety and Safety Pedagogics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: atereschenko96@gmail.com